

1) beskæftigelsesproblemer, 2) oplæring og omskoling, 3) beskyttelse mod opsigelse, 4) beskyttelse af lønmodtageres opfindelser, 5) hygiejne i butikker og kontorer, 6) ikke-manuelle arbejders (herunder statsansattes) organisationsret.

Den almindelige diskussion viste et almindeligt ønske om, at ILO skal tage de ikke-manuelle arbejders problemer op, men uenighed om, hvor vidt organisationen på nuværende tidspunkt skal gå. Arbejdergruppen og nogle regeringsmedlemmer (Sovjetunionen m. fl.) ønskede, at man straks gik i gang med at forberede konventioner og henstillinger. Men et flertal i komiteen mente, at ILOs opgave foreløbig må blive at samle materiale til yderligere belysning af spørgsmålet. Den britiske regeringsrepræsentant ytrede nogen betænkelighed ved udsigten til, at ILO eventuelt skulle oprette et nyt organ til at foretage disse studier. Fra anden side understregedes det, at de nye undersøgelser ikke må ske på bekostning af arbejdet for manuelle arbejdere.

En række regeringsrepræsentanter efterlyste en præcis definition af „ikke-manuelle arbejdere“, men diskussionen viste, at en sådan vil blive meget vanskelig at opstille. Foreløbig må man gå den vej at udsortere enkelte undergrupper med fælles problemer. Der var almindelig enighed om, at selvbeskæftigede ikke-manuelle arbejdere skulle holdes udenfor komiteens diskussioner på dette stade.

Med hensyn til beskæftigelse påpegede talere fra en række lande under udvikling, at der hos dem hersker stor arbejdsløshed blandt personer med almen højere uddannelse, mens der samtidig er mangel på teknikere og anden ikke-manuel arbejdskraft med specifik uddannelse. Der fremsattes forskellige konkrete ønsker om teknisk bistand fra ILO til omskoling til praktisk anvendelige færdigheder.

Man diskuterede virkningerne af kontorarbejdets mekanisering i de højt industrialiserede lande. Både USA's og Sovjetunionens regeringsrepræsentanter havde erfaringer for, at arbejdsløshed i større omfang undgås ved planmæssig tilrettelægning af overgangen. Kvinder og ældre arbejdere er mest udsat for arbejdsløshed. Effektiv oplæring fra begyndelsen og senere adgang til omskoling og genoptræning vil betyde meget for be-

skæftigelsen i disse grupper. Men den hurtige tekniske udvikling vil antagelig komme til at kræve genoptræning med mellemrum af næsten alle arbejdere. Komiteen udtrykte ønske om, at ILO skal samle og opstille medlemslandenes erfaringer i disse spørgsmål.

Med hensyn til hygiejne i butikker og kontorer påpegedes det fra flere sider, at tiden måske her er moden til, at ILO søger at opstille en international standard. Ikke-manuelle arbejdere er efterhånden gennemgående dårligere beskyttet end industriarbejdere. Efterhånden som mekaniseret kontorarbejde nærmer sig industriarbejde, er der ingen grund til at opretholde en lempeligere standard for det førstnævnte. Den irske regeringsrepræsentant omtalte Irlands nye lovgivning (1. april 1959) på dette felt. Der var almindeligt ønske i komiteen om, at ILO snarest fremskaffer et fyldigt internationalt materiale om spørgsmålet. Derimod var der overvejende enighed i komiteen om, at det er for tidligt for ILO at søge at opstille en standard for opsigelsesvarsler og -betingelser.

Komiteen fandt spørgsmålet om opfindelser på arbejdspladsen aktuelt, men bedst egnet til foreløbig at overlades til et ekspertmøde.

Arbejdergruppen lagde stor vægt på de ikke-manuelle arbejders, specielt de statsansattes, ret til at organisere sig og forhandle kollektivt. Arbejdsgivergruppen mente ikke, at en ny særlig konvention om dette spørgsmål ville få større praktisk betydning. En række regeringsrepræsentanter pegede på, at de eksisterende instrumenter allerede sikrer ikke-manuelle arbejdere denne ret på lige fod med andre arbejdere.

Den norske regeringsrepræsentant udtalte, støttet af de øvrige skandinaviske regeringsrepræsentanter, at de ikke-manuelle arbejders problemer principielt så vidt muligt bør løses sammen med de manuelle arbejders.

På komiteens 9. møde forlod flertallet af arbejdsgivergruppen komiteen i protest mod, at nævnet til behandling af klager over medlemsskab af komiteer havde imødekommet en anmodning fra arbejdsgiverrepræsentanterne for Polen og Ungarn om at blive optaget i komiteen. På dette tidspunkt var rapporten over komiteens arbejde